

SOẠN BÀI: TÌM HIỂU ĐỀ VÀ CÁCH LÀM BÀI VĂN TỰ SỰ

I. Đề, Tìm Hiểu Đề Cách Làm Bài Văn Tự Sự

Câu 1. Đọc các đề sau và trả lời câu hỏi ?

(1) Kể một câu chuyện em thích bằng lời văn của em

(2) Kể chuyện về một người bạn tốt

(3) Kỉ niệm ngày thơ ấu

(4) Ngày sinh nhật của em

(5) Quê em đổi mới

(6) Em đã lớn rồi

Câu hỏi:

– Lời văn đề (1) nêu ra những yêu cầu gì? Những chữ nào trong đề cho em biết điều đó?

– Các đề (3), (4), (5), (6) không có từ kể, có phải đề tự sự không?

– Từ trọng tâm trong mỗi đề trên là từ nào, hãy gạch dưới và cho biết đề yêu cầu làm nổi bật điều gì.

– Có đề tự sự nghiêng về kể người, có đề nghiêng về kể việc, có đề nghiêng về tường thuật lại sự việc. Trong các đề trên, đề nào nghiêng về kể việc, đề nào nghiêng về kể người, đề nào nghiêng về tường thuật?

Đáp án:

– Yêu cầu của đề (1): kể chuyện (có thể về người hoặc sự việc), chữ kể trong đề văn cho biết định hướng tự sự, cụm từ bằng lời văn của em cho biết yêu cầu về diễn đạt.

– Các đề (3), (4), (5), (6) cũng là đề tự sự. Các đề này được diễn đạt như những nhan đề cho trước của một bài văn.

– Các từ ngữ trọng tâm:

+ (1): câu chuyện em thích

+ (2): một người bạn tốt

+ (3): kỉ niệm thơ ấu

+ (4): sinh nhật

+ (5): quê em

+ (6): lớn rồi

– Đề (2), (6) nghiêng về kể người; đề (3), (5) nghiêng về kể sự việc; đề (4) nghiêng về tường thuật sự việc; đề (1) tùy thuộc vào việc lựa chọn kể lại câu chuyện nào.

Câu 2 – Tìm hiểu đề và cách làm bài văn tự sự (Trang 49 SGK ngữ văn 6 tập 1)

Cho đề văn: “Kể một câu chuyện em thích bằng lời văn của em”.

Hãy tìm hiểu đề, lập ý và lập dàn bài theo các bước sau:

a. Tìm hiểu đề: Đề đã nêu ra những yêu cầu nào buộc em phải thực hiện? Em hiểu yêu cầu ấy như thế nào?

b. Lập ý là xác định nội dung sẽ viết trong bài làm theo yêu cầu của đề. Em sẽ chọn chuyện nào, em thích nhân vật, sự việc nào? Em chọn chuyện đó nhằm biểu hiện chủ đề gì?

c. Lập dàn ý: Em dự định mở đầu như thế nào, kể chuyện như thế nào và kết thúc ra sao?

d. Em hiểu thế nào là viết “bằng lời văn của em”?

đ. Từ các câu hỏi trên, em có thể rút ra cách làm bài văn tự sự như thế nào?

Đáp án:

a. Tìm hiểu đề:

– Yêu cầu kể lại một câu chuyện mà em thích.

– Kể bằng chính lời văn của mình. Nghĩa là không sao chép của người khác.

b. Lập ý: Chẳng hạn em chọn truyện Thánh Gióng. Truyện Thánh Gióng là biểu tượng rực rỡ của ý thức và sức mạnh bảo vệ đất nước, đồng thời là sự thể hiện quan niệm và ước mơ của nhân dân ta ngay từ buổi đầu lịch sử về người anh hùng cứu nước chống giặc ngoại xâm.

c. Lập dàn ý:

– Mở đầu nên giới thiệu nhân vật: “Đời Hùng Vương thứ sáu, ở làng Gióng có hai vợ chồng ông lão sinh được một đứa con trai, đã lên ba mà vẫn không biết đi, biết nói, biết cười. Một hôm có sứ giả của vua...”

– Kể chuyện bằng các ý:

+ Thánh Gióng bảo vua cho làm ngựa sắt, roi sắt, áo giáp sắt.

+ Thánh Gióng ăn khoẻ lớn nhanh.

+ Khi ngựa sắt và roi sắt, áo giáp sắt được đem đến, Thánh Gióng vươn vai lớn bổng thành người tráng sĩ, cưỡi ngựa, cầm roi ra trận.

+ Thánh Gióng xông trận giết giặc.

+ Roi gãy thì lấy tre làm vũ khí.

+ Thắng giặc, Gióng bỏ lại áo giáp, cưỡi ngựa bay về trời.

– Kết thúc: Vua nhớ công ơn, phong là Phù Đổng Thiên Vương và lập đền thờ ngay ở quê nhà.

d. Viết bằng lời văn của em là: suy nghĩ kĩ rồi viết ra bằng chính lời văn của mình, không sao chép của người khác, bất kể là ai.

đ. Cách làm bài văn tự sự:

– Tìm hiểu đề: Tìm hiểu kĩ lời văn của đề để nắm vững yêu cầu của đề bài.

– Lập ý: xác định nội dung sẽ viết theo yêu cầu của đề, cụ thể xác định: nhân vật, sự việc, diễn biến, kết quả và ý nghĩa của câu chuyện.

– Lập dàn ý: sắp xếp việc gì kể trước, việc gì kể sau để người đọc theo dõi được câu chuyện và hiểu được ý định của người viết

Viết bài theo bố cục ba phần: Mở bài, Thân bài, Kết bài.

Soạn bài: Tìm hiểu đề và cách làm bài văn tự sự

II – LUYỆN TẬP

Hãy ghi vào giấy dàn ý em sẽ viết theo yêu cầu của đề tập làm văn trên ?

Đáp án:

Lập dàn ý đề văn: Kể lại truyện “Sơn Tinh, Thủy Tinh”.

1. Mở bài:

- Vua Hùng kén rể cho con gái
- Sơn Tinh và Thủy Tinh đến cầu hôn

2. Thân bài:

- Giới thiệu tài năng của hai vị thần
- Vua Hùng ra sính lễ
- Sơn Tinh đến trước lấy được My Nương

– Thủy Tinh tức giận dâng nước đánh Sơn Tinh

– Kết quả Sơn Tinh thắng, Thủy Tinh thua

3. Kết bài: Hằng năm Thủy Tinh dâng nước đánh Sơn Tinh, nhưng đều thất bại.